

ἀποχρέωμα τό, ἀμάρτ. ἀπόχρεμαν Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποχρεώνω, παρ' ὅ και ἀποχρένω.

Ἡ ἀποπλήρωσις χρέους πρός τινα. Συνών. ξεχρέωμα.

ἀποχρεώνω ἀμάρτ. ἀποχρένω Πόντ. (Σάντ.) Μέσ. ἀποχρεοῦμαι Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. χρεώνω. Ο τύπ. ἀποχρένω ἐκ τοῦ ἀποχρένω καθὼς καὶ ἡ λιός - ἡ λιός - ἡ λεῖς, παλαιώνω - παλῶνω - παλένω κττ.

Ἄπαλλάσσομαι τοῦ χρέους μου πρός τινα πληρώνων αὐτό. Συνών. ξεχρεώνω.

ἀπόχριστα ἐπίρρ. Λεξ. Δημητρ. ἀπόχριστα Στερελλ. (Αίτωλ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ὄν. Χριστός. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πρ. ἀπόπασχα, ἀπόφωτα (Π) κττ.

Μετὰ τὰ Χριστούγεννα.

ἀποχριστιανὸς δ, Σῦρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ούσ. Χριστιανός.

Ο ἔξομόσας τὸν Χριστιανισμόν.

ἀποχριστιανώνω ('Εφημερὶς Πατρὶς 'Αθηνῶν 9 Νοεμβρίου 1911).

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀποχριστιανός.

Ἐρημώνω, ἀπογυμνώνω τόπον τινὰ ἐκ τῶν Χριστιανῶν κατοίκων του: «Οἱ Τοῦρκοι ἀπεχριστιάνωσαν τὴν Ἀνατολήν».

ἀποχρονιδή, Πελοπν. (Καρδαμ. Οἰν.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ούσ. χρονιά.

Τὰ τελευταῖα τῆς ζωῆς τινος Πελοπν. (Καρδαμ. Οἰν.): Ἡ ἀποχρονιά του ἦταν ἐφέτος τοῦ δεῖνα Καρδαμ. || Φρ. Νά, βούλλα καὶ ἀποχρονιά νὰ σօρθῃ! (ἀρά) Οἰν. Συνών. ἀπόχρονος, ὕστερος (ιδ. ὕστερος).

ἀπόχρονος ἐπίθ. Πελοπν. (Λακων.) ἀπόχρονος δ, Κύθηρ. ἀπόχρονο τό, Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ούσ. χρόνος.

1) Ἐπιθετικ., γηραλέος, ήλικιωμένος Πελοπν. (Λακων.): Εγὼ εἴμαι ἀπόχρονος. 2) Ούσ., ἀποχρονιά, διδ. Κρήτ. Κύθηρ.: Εἶναι δ ἀπόχρονος του Κύθηρ. Τ' ἀπόχρονο δου εἶναι Κρήτ.

ἀποχρωσώνω Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. χρυσώνω.

1) Ἀφαιρῶ τὸ ἐκ χρυσοῦ ἐπικάλυμμα. 2) Κάμνω τι ἔξ διοκλήρου χρυσοῦν, διόχρυσον.

ἀποχρωματίζω Πελοπν. (Μάν.) κ. ἀ. — Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. χρωματίζω.

Περαίνω τὴν διὰ χρώματος ἐπίχρισιν, τελειώνω τὸ χρωμάτισμα ἐνθ' ἀν.: Ἀκόμα δὲν ἀποχρωμάτισες τὸ σπίτι; Μάν. Ἀποχρωμάτισε τὰ παράθυρα Λεξ. Δημητρ.

ἀποχρωμάτισμα τό, Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποχρωμάτιζω.

Ἡ συμπλήρωσις τῆς διὰ χρώματος ἐπιχρίσεως: Γιὰ τὸ ἀποχρωμάτισμα τῶν παραθυρῶν πλήρωσε τρία μεροκάματα.

ἀποχτενίδα ἡ, Κεφαλλ. Κέως Κύθηρ. — Λεξ. Λεγρ. Μπριγκ. ἀποχτενίδα Πάρο. (Λευκ.)

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀποχτενίδι κατὰ τύπ. μεγεθ.

Ἀποχτενίδι 1, διδ. ἐνθ' ἀν.: Τὸ χτένι γέμισε ἀποχτενίδες Κεφαλλ.

ἀποχτενίδι τό, ἀποχτενίδιν Κύπρ. ἀποχτενίδι κοιν. καὶ Τσακων. ἀποχτενίδι Λυκ. (Λιβύσσο.) ἀποχτενίδις βόρ. ίδιωμ. ποχτενίδι Κρήτ. Ρόδ. Σύμ. ἀποχτενίδο Θήρ.

'Εκ τοῦ μεσν. ούσ. ἀποχτενίδι. Πρ. Ἀκολουθ. Σπανοῦ (ἐκδ. ÉLegrand Biblioth. 2, 35) «τὰ ἀποκτενίδια τῶν γενείων αὐτῶν». Πρ. καὶ ἀρχ. ἐπικτένιον = ὅ κατὰ τὴν κατεργασίαν τοῦ λίνου κτλ. ἐπὶ τοῦ κτενίου ἀπομένων χνοῦς.

Συνήθως πληθ. 1) Τὰ μετὰ τὸ κτενίσμα ἐναπομένοντα ἐπὶ τοῦ κτενίου μαλλιὰ ἐνθ' ἀν.: Δῶ μου τὸ χτένι, τὸ σαπούνι καὶ τὸ ἀποχτενίδια σου Κρήτ. Ἡ νέα χτενίζεται καὶ τὸ ἀποχτενίδια της μὲ ἔνα χτένι καὶ ἔνα καθρέφτη... (ἐκ παραμυθ.) Αἴγιν. Τὸ χτένι ἔκη γιομάκιου ἀποχτενίδια Τσακων. || "Δσμ.

Χτένισε τὰ μαλλάκια σου, δῶ μου τὸ ἀποχτενίδια νὰ κάμω πέντε χαμαλὶὰ καὶ δέκα δαχτυλίδια Κρήν.

Τὰ κατσουρά σου τὰ μαλλιὰ νὰ τὰ χαπτενίδια νὰ τὰ δίνα τὸ χρυσοφόρο νὰ κάμω δαχτυλίδια Ρόδ. Συνών. ἀποχτενίδια, ἀποχτένισμα, ἀπόχτενο.

2) Τὰ κατὰ τὴν ξάνσιν τῶν ἔριων, λίνου κτλ. ἀπορθίματα Λεξ. Δημητρ. (λ. ἀποχτενίδι). Συνών. ἀπολαναρίδι, ἀπόμαλλο 1.

ἀποχτενιδοβόλι τό, Νάξ. (Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀποχτενίδι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. βόλι, περὶ ής ιδ. ΓΧατζιδ. ἐν 'Αθηνῷ 22 (1912) 242 κέξ.

Πλῆθος, ἀφθονία ἀποχτενίδιων, τριχῶν ἐναπομενουσῶν ἐπὶ τοῦ κτενίου μετὰ τὸ κτενίσμα. Συνών. χτενιδούριον.

ἀποχτενίζω κοιν.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. χτενίζω.

Τελειώνω τὸ κτενίσμα: Στάσου νὰ σ' ἀποχτενίσω. Περιμενε ν' ἀποχτενιστῶ κ' ἔρχομαι.

ἀποχτένισμα τό, Θήρ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ούσ. ἀποχτένισμα.

Συνήθως ἐν τῷ πληθ., ἀποχτενίδι 1, διδ.

ἀπόχτενο τό, Θήρ.

Συνήθως ἐν τῷ πληθ., ἀποχτενίδι 1, διδ.

ἀποχτές ἐπίρρ. κοιν. ἀπουχτές βόρ. ίδιωμ. ἀποταχτές σύνηθ. ποταχτές Κάλυμν. ποταχτές Κύπρ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἐπιρρ. χτές.

Ἀπὸ τὴν χθεσινὴν ἡμέραν, ἀπὸ χθὲς ἐνθ' ἀν.: Ἀποχτές ὡς σήμερα. Ἀποχτές ἔχω νὰ τὸν δῶ - νὰ φάγω κττ. Ἀποχτές δ ἄρωστος δὲν ἔβαλε τίποτε σ' τὸ στόμα του κοιν. Ἔν' πονταχτές ποῦ εἴμαι ἄρωστος μὲ πύρεξιν Κύπρ. Συνών. ἀποψὲς 2.

ἀπόχτημα τό, λόγ. σύνηθ. ἀπόχτισμα Νάξ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀποχτῶ, παρ' ὅ καὶ ἀποχτίζω.

Πολύτιμον κτῆμα λόγ. σύνηθ.: Αὐτὸ τὸ κατάστημα εἶναι ἀπόχτημα γιὰ τὸν τόπο μας λόγ. σύνηθ. «Η γλῶσσα τοῦ λαοῦ εἶναι μορφώσεως καὶ προόδου ἀπόχτημα» ΚΠαλαμ. Γράμματ. 1, 169.

ἀποχτηνώνω λόγ. σύνηθ. καὶ δημῶδ. Θήρ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. ἀποχτηνῶ.

Καθιστῶ τινὰ κτῆνος ἐνθ' ἀν.: Τὸν ἀποχτηνώσε ή ζωή του. Ἀποχτηνώθηκε ἀπὸ τὸ πιστὸ λόγ. σύνηθ. || Φρ. Νάξεραθῆς καὶ ν' ἀποχτηνωθῆς! (ἀρά) Θήρ.

ἀποχτίζω κοιν. ἀποχτίζω Χίος ἀποχτίζου βόρ. ίδιωμ. ἀποχτίνω Πελοπν. (Μάν.) ἀποχτένω Πελοπν. (Άρχαδ. κ. ἀ.) ποχτίζω Α. Κρήτ.

Τὸ μεσν. ἀποχτίζω. Πρ. Χρον. Μορ. Ρ. στ. 2656 (ἐκδ. JSchmitt) «ἔως οὗ καὶ ἀπόχτισεν τὸ κάστρο τὸ Χλουμούτσι».

Τελειώνω τὸ κτίσιμον κοιν.: Αἴνιγμ.

Δράκως πύργον ἔχτισε | καὶ ἀπόχτισε,
ἔπεσε καὶ ἀπόθανε | καὶ πάλιν ἀνεστήθη
(ὅ μεταξύσκωλης) Κάρυστ. || Ἀσμ.

Καὶ ἀπῶς τὴν ἀπόχτισαντες οἱ -ῆ-ἄρετοι τὴν Πόλιν,
στέκουν γαὶ συνδηροῦν δῆνε καὶ ἀποθαμάζουνται τὴν
Κρήτ.

Καὶ δι τὸν ἐποχτίζασιν κοιτὰ νὰ τὸν τελειώσουν
γέλεονταν τὸν Χάρων καὶ ἔρχεται 'ε τ' ἄλογον καβαλ-λάρις
Χίος (Καρδάμ.)

ἀποχτυπή ἡ, ἀμάρτ. ἀπονητή Θράκ. (ΑΙν.) ἀπονηπή
Θράκ. (ΑΙν.)

'Εκ τοῦ ρ. ἀποχτυπῶ.

1) Ἰσχυρὸς παλμὸς τῆς καρδίας ἐξ ἀπροσδοκήτου τινὸς
ἡ ζωηρᾶς συγκινήσεως: *Mή φονβιοῖς τὸν παιδὶ νὰ μὴ πάρῃ*
κάμμιὰ ἀπονητή. Συνών. ἀπόχτυπος 1. 2) Χρόνιον
νόσημα καρδίας προκαλούμενον ἐξ αἰφνιδίου τινὸς ἡ ζωηρᾶς
συγκινήσεως καὶ ἐκδηλούμενον δι' ισχυρῶν παλμῶν
τῆς καρδίας: *"Εχον ἀπονητή καὶ μὲ πιλάνη". Τοὺν ἔπαισι
ἡ ἀπονηπή τ'. Συνών. ἀποχτυπημός, ἀποχτυπίδα,
ἀποχτυπίδι, ἀπόχτυπος 2.*

ἀποχτυπημὸς ὁ, ἀμάρτ. ἀπονητήμὸς Θράκ. (ΑΙν.)
ἀπονηπ'μὸς Λέοβ.

'Εκ τοῦ ρ. ἀποχτυπῶ. 'Εν Θυσ. Αβραάμ στ. 505
(εκδ. ÉLegrand Biblioth. 1, 244) τύπ. ἀποκτυπημός.
'Αποχτυπή 2, δ' ίδ.

ἀποχτύπι τό, Α. Κρήτ.

'Εκ τοῦ ρ. ἀποχτυπῶ καὶ τῆς καταλ. -ι.

Η δηκτικῶς γινομένη ὑπόμνησις εὐεργεσίας τινὸς:
'Εξεβαρέθηκά τα δλέο τ' ἀποχτύπα σου, νὰ τὸ πρᾶμα σου
δπίσω!

ἀποχτυπίδα ἡ, ἀμάρτ. πιχτήπίδα Ιμβρ.

'Εκ τοῦ ούσ. ἀποχτυπίδι κατὰ τύπ. μεγεθ.

'Αποχτυπή 2, δ' ίδ.

ἀποχτυπίδι τό, ἀμάρτ. πιχτήπιδ' Ιμβρ.

'Εκ τοῦ ρ. ἀποχτυπῶ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ιδι.

'Αποχτυπή 2, δ' ίδ.: *Tοὺν πιδὶ ἀπ' δοὺ φόβου τ' πῆρι
πιχτήπιδ'*!

ἀπόχτυπος ὁ, ἀπόκτυπος Ανδρ. ἀπόχτυπος Κύθν.
Πάρ. Σίφν. —Λεξ. Βλαστ. 119 καὶ 387 πόχτυπος Εὗβ. (Κύμ.)
ἀπόχτυπο τό, Χίος ἀπόχτηπο Σκύρ. ἀπόχτηπο
Θράκ. (ΑΙν.) πόχτυπο Κάλυμν.

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ούσ. χτύπος. 'Εν Θυσ.
Αβραάμ στ. 499 (εκδ. ÉLegrand Biblioth. 1, 244) τύπ.
ἀπόκτυπο, παρὰ δὲ Σομ. τύπ. ἀπόκτυπος.

1) 'Αποχτυπή 1, δ' ίδ., Ανδρ. Θράκ. (ΑΙν.) Κύθν.
Πάρ. Σίφν. Σκύρ. —Λεξ. Βλαστ. ἔνθ' ἀν.: 'Ἐπῆρεν ἀπόχτυ-
πον ἡ καρδιά μου Κύθν. 'Ἐπεσε ἡ καρδιά μ' ἐν' ἀπόχτηπο
π' δὲ λέεται! Σκύρ. || Φρ. Εἶχα τὸν ἀπόκτυπο (τὴν ἀνησυ-
χίαν, τὴν ἀγωνίαν) Ανδρ. Η σημ. καὶ ἐν Θυσ. Αβραάμ
ἔνθ' ἀν. 'μὲ τῆς καρδιᾶς τ' ἀπόκτυπο θέλω σᾶς ἀνημέ-
νειν. β) 'Εκπληξις ἐκ θλιβερᾶς εἰδήσεως Εὗβ. (Κύμ.)

2) 'Αποχτυπή 2, δ' ίδ., Κάλυμν. Σκύρ. Χίος

ἀποχτυποῦ ἡ, Εὗβ. (Αύλωνάρ.)

'Εκ τοῦ ρ. ἀποχτυπῶ καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-οῦ.

'Εκείνη ποῦ ἀποχτυπᾶ, ποῦ ὑπενθυμίζει δηκτικῶς
γενομένην εὐεργεσίαν. Συνών. ποτοκίστρα (ίδ. ἀπο-
τοκιστής).

ἀποχτυπῶ "Ηπ. (Τσαμαντ.) Ιων. (Κρήν.) Κρήτ.
Κύθν. Σῦρ. Χίος ἀποχτυπάοντες Εὗβ. (Αύλωνάρ. Κονίστρ.)
ἀποχτήπω "Ηπ. (Βούρμπιαν.) ἀπονητήπω Θράκ. (Άδρια-
νούπ. ΑΙν.) ποχτυπῶ Κάλυμν. Κρήτ. Μέγαρ. ποχτυ-
πάοντες Εὗβ. (Αύλωνάρ. Κονίστρ.)

'Εκ τοῦ μεταγν. ἀποχτυπῶ.

1) Κάμνω κρότον εἰς τὸν ἀέρα Κάλυμν. Η σημ. καὶ
μεσν. Πρ. Σουίδ. (λ. τύμπανον) «οἱ Ἰνδοὶ ἀντὶ τῆς
σάλπιγγος ταῖς μάστιξι ἀπεκτύπουν εἰς τὸν ἀέρα». 2) Πάλ-
λομαι ἐκ συγκινήσεως, φόβου ἢ ἄλλου τινὸς πάθους, ἐπὶ
τῆς καρδίας Κύθν.: 'Αποχτυπᾶ ἡ καρδιά μου. Η σημ. καὶ
ἐν Ζήν. πρᾶξ. Δ στ. 56 (εκδ. ΚΣάθα σ. 68) «ποιὸς φόβος
σορχεται, καρδιά, καὶ ἀρχίζεις νὰ τρομάσσῃ | . . . | γιατί
τὰ φυλλοκάρδια σου τρέμουν κι ἀποχτυποῦσι;» Συνών.
ἀναχτυπῶ, καταχτυπῶ, χτυπῶ.

3) Ταράσσομαι σφόδρα, τρομάζω αἰσθανόμενος δυνατοὺς παλμοὺς τῆς
καρδίας Θράκ. (ΑΙν.) Ιων. (Κρήν.) Μέγαρ. Χίος: Μ' ξύ-
πασες κι ἀποχτυπάσθαι ΑΙν. "Οδες τό μαθε δ βασιλεὰς ποχτύ-
πησε τοι δὲν ηξερε τί νὰ κάμη Μέγαρ. || Ἀσμ.

Ποῦ σέ 'δα κ' ἡ ποχτυπήσα, ἥκκούμπησα 'ε τὸν τοῖχο,

ηχασα τὰ λογάκια μου ποῦ 'θελα σου μιλήσω

Κρήν. Η σημ. καὶ ἐν Στάθη πρᾶξ. Α στ. 3 (εκδ. ΚΣάθα
σ. 107) «μέσα σὲ κύματα σκληρὰ καὶ θυμωμένη μάχη | τοῦ
ἀνέμου καὶ τῆς θάλασσας γεῖς ναύτης ὅντα λάχη, | δειλιὰ
πολλὰ κι ἀποχτυπᾶ καὶ χίλιες ἔγνοιες βάνει». 4) Υπενθυ-
μίζω δηκτικῶς γενομένην εὐεργεσίαν Εὗβ. (Αύλωνάρ.
Κονίστρ.) "Ηπ. (Τσαμαντ.) Θράκ. (Άδριανούπ.) Κρήτ. Σῦρ.:
Μοῦ 'δωσε δέκα δραχμὲς τοῦ δόλο μοῦ τ' ἀποχτυπάει Κονίστρ.
Θὰν τῆς τὸ ποχτυπήσω Αύλωνάρ. Μοῦ 'καγε ἔνα καλὸ καὶ
δόλο μοῦ τὸ ἀποχτυπᾶ Σῦρ. Καλὰ μοῦ τὸ ποχτύπησες τὸ καλὸ
ποῦ μοῦ 'καμες, ἃς μοῦ 'λειπε Κρήτ. Συνών. ίδ. ἀνα-
πιάνω 8. 5) Προπηλακίζω, χλευάζω "Ηπ. (Βούρμπιαν.
Τσαμαντ.) Συνών. ἀναγορεύω 3β.

ἀποχτῶ κοιν. ἀποχτάω "Ηπ. Κεφαλλ. Πελοπν. (Λάστ.
Οίν.) ἀποχτάον Πελοπν. (Λευτεκ.) ἀπονητῶ βόρ. ίδιώμ.
ἀπονητάον "Ηπ. (Ζαγόρ.) Στερελλ.. (Αίτωλ.) κ. ἀ. ποχτῶ
Αθήν. (παλαιότ.) ποχτάον Εὗβ. (Αύλωνάρ. Κονίστρ.) "Ηπ.
πονητάον Μακεδ. ἀποχτένω "Ηπ. Πελοπν. (Λάστ. Οίν.)
ἀποχτίζω Νάξ. Πελοπν. (Σαραντάπ.) ἀποχκίζου Τσακων.
Μέσ. ἀποχτίζομαι Κέρκ. (Άργυραδ.)

'Εκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ μεταγν. κτῶ. Περὶ τῆς λ.
ίδ. καὶ GHatzidakis Einleit. 198.

1) Γίνομαι κάτοχός τινος τοῦ ὁποίου προηγουμένως
ἐστερούμην κοιν. καὶ Τσακων.: 'Απόχτησε μὲ τὴ δουλειά του
μεγάλη περιουσία - πολλοὺς παρᾶδες κττ. 'Απόχτησε δι τοῦ ηθελε.
Τὰ χρήματα μόνος μου τ' ἀπόχτησα. 'Απόχτησα ἔνα βῆχα
φοβερό. 'Απόχτησε μιὰ κακὴ συνήθεια. 'Επειτα ἀπὸ τόσου
καιρὸς ἀπόχτησαν παιδί. 'Η δεῖνα ἀπόχτησε ἔνα κοριτσάκι
κοιν. || Παροιμι.

'Απόχτησ' ὁ ἄβρακος βρακί, | κάθε ώρα καὶ τὸ λύ'
(διτι ὁ παρ' ἀξίαν εὐτυχῶν γίνεται συνήθως ἐπιδεικτικὸς
καὶ οἰηματίας) "Ηπ. || Ἀσμ.

Κι δ θέδος τοὺς καταράστηκε σπίτια νὰ μὴ ποχτοῦνε
Αθήν. (παλαιότ.)

Μὲ τὴ γραδιά μου σ' ἀγαπῶ καὶ ἀνὲ δὲ σ' ἀποχτήσω
είναι, μικρό μου, δύσκολο 'ς τὸ γόσμο δλέο νὰ ζήσω
Κρήτ.

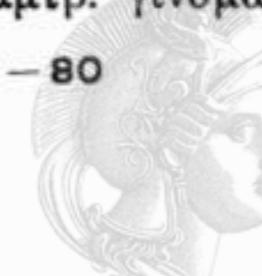
Χωρὶς λαμπίκο καὶ φωτὶ μονάδα σταματά δὲ βγαίνει,
χωρὶς δι νεδός ν' ἀγωνιστῇ τὴ νεά δὲν ἀποχτένει

"Ηπ.

'Ισù ποῦ χάσις τὰ πιδιὰ κι ἄλλα πιδιὰ πουχτάεις
Μακεδ. Συνών. ἀποτάζω (Ι) Α 1. Καὶ ἀμτβ. γίνομαι

ΤΟΜ. B' — 80

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ